

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

PATIENTINFORMATION

Info till dig som anhörig

INTENSIVVÅRDSAVDELNINGEN

10/2017

Ålands hälso- och sjukvård

PB 1055 AX-22111 Mariehamn tfn +358 18 5355 (vxl)

E-post info@ahs.ax www.ahs.ax

Innehåll

Vad är intensivvård?	5
Information om patientens tillstånd.....	5
Besök	6
Allmänna råd att tänka på vid besök.....	6
Läkarrond	6
Telefon/telefontider	7
Samtal.....	7
Anhörigrum/mat	7
Övrigt.....	8
Värdesaker.....	8
Flytt till annat sjukhus	8
Flytt till annan avdelning.....	8
Kontakt till IVA efter utskrivning	8
Önskemål och synpunkter.....	8
Ett dygn på IVA	9
Att vårdas i respirator	10
Liten IVA-ordlista	11

Vad är intensivvården?

IVA är en specialavdelning för svårt sjuka patienter, som kräver övervakning, avancerad behandling och omvårdnad. Dock är alla patienter som vårdas på IVA inte allvarligt sjuka utan kan behöva övervakas med IVA:s speciella tekniska övervakning under kortare tid.

På IVA arbetar sjukskötare, närvårdare, läkare och sjukhusbiträden. Dagtid finns IVA-ansvarig läkare anträffbar, kvällar, nätter och helger finns jourläkare att tillgå.

Vi arbetar i tre olika skift varje dygn. Det innebär att varje patient har tre olika ansvariga sjukskötare per dygn. Den ansvariga sjukskötaren kan svara på frågor om hur patienten mår och ordna möjlighet för anhöriga att prata med läkaren.

Information om patientens tillstånd

Vi vill gärna lämna aktuella uppgifter om tillstånd och behandling till dig som anhörig. Den medicinska terminologin kan ibland vara svår att förstå som lekman. Vi ser gärna att du ställer frågor om du tycker att någonting är oklart och svårt att förstå. Inga frågor är dumma frågor i det här sammanhanget.

På intensivvården övervakas patienten med hjälp av många apparater, därför finns det många slangar och sladdar omkring din anhörig. Låt inte detta vara ett hinder för kontakt. Närhet är viktigt både för dig som anhörig och för patienten.

Besök

Då du kommer till avdelningen ber vi dig vänligen ringa på klockan vid dörren och vänta tills någon i personalen öppnar.

Det kan pågå olika aktiviteter på avdelningen hos någon patient som gör att du som anhörig kan få vänta. Känn dig aldrig bortglömd. Vi kommer så fort vi kan.

Allmänna råd att tänka på vid besök

- Undvik besök när vi har läkarronder, se tiderna nedan
- Utrymmet kring patienten är begränsat, om det är möjligt så gå in bara två personer i taget.
- Respektera andra patienter då vi inte har väggar och patienterna behöver lugn och ro.
- Hur lång tid som är lämplig att stanna avgörs från gång till gång.
- Var noga med handhygienen. Se lapp vid tvättstället.
- Av hygiensskäl får ytterkläder inte tas in på avdelningen. Använd gärna skoskydd vid dåligt väder.
- För att skydda patient och anhörig behövs ibland speciella skyddsregler. Vi informerar om dem vid behov.
- Undvik besök om du är förkyld.
- Om du eller någon i familjen nyligen haft magsjuka, informera om det till patientansvarig sjukskötare före besök.
- Blommor och starka dofter ska undvikas.
- Barn får gärna komma på besök.

Läkarrond

Två gånger per dag genomförs ronder där samtliga patienter bedöms av ansvarig läkare. Undvik gärna besök under dessa tider:

morgon	cirka 8.30–10.00
eftermiddag	cirka 14.30–16.00

Telefonnummer till intensivvården:

018-535 400 eller 018-535 402

Telefon/telefontider

- Du kan ringa dygnet runt.
- Samordna gärna så att en i familjen fungerar som "telefonkontakt". Hon/han håller kontakten till avdelningen, övriga anhöriga, vänner och bekanta.

Samtal

Vänd er till patientansvarig sjukskötare:

- om du önskar tala med ansvarig läkare.
- om du önskar tala med socialskötare.
- om du behöver hjälp med praktiska problem som uppstått i samband med din anhörigas sjukhusvistelse.
- om du önskar tala med sjukhusprästen.
- om du har andra frågor.

Anhörigrum/mat

Det är möjligt att äta i sjukhusets matsal eller att få mat upp till avdelningen. Fråga den ansvariga sjukskötaren. Om du har behov av att övernatta på sjukhuset finns ett anhörigrum till förfogande, ansvarig sjukskötare kan hjälpa dig.

Övrigt

Värdesaker

Det är önskvärt att anhöriga tar hem patientens värdesaker, om det inte är möjligt så har vi värdepåsar samt skåp med lås.

Flytt till annat sjukhus

Ibland kan förflyttning till annat sjukhus utanför Åland ske när hälsostillståndet kräver sådan vård som ÅHS inte kan erbjuda. I dessa fall sker förflyttningen med helikopter. ÅHS har samarbete med Sverige och Finland. Förflyttning kan ske vilken tid på dygnet som helst. Vi håller dig informerad och meddelar eventuell förflyttning.

Flytt till annan avdelning

När din anhörig börjar må bättre och inte längre behöver avancerad vård, förflyttas han/hon till någon av vårdavdelningarna. Förflyttning kan ske vilken tid på dygnet som helst. Vi meddelar dig vid förflyttning.

Kontakt till IVA efter utskrivning

Har du önskemål eller synpunkter på vården av din anhörig så framför dem gärna. Om det är något du inte är nöjd med kontakta i första hand avdelningssköt, tfn 0457-529 1000.

Önskemål och synpunkter

Du är alltid välkommen att kontakta IVA även efter vistelsen på sjukhuset. Vi besvarar gärna dina frågor efter bästa förmåga.

Ett dygn på IVA

7.30–8.00	Rapport och personalbyte
8.00	Patientfrukost
8.30–10.00	Läkarrond och undersökningar
9.00–11.00	Morgontoalett och behandlingar
11.30	Patientlunch
14.30–16.00	Läkarrond och patientvila
16.00	Patientmiddag
21.00–21.30	Rapport och personalbyte
22.00–6.00	Nattvila

Personlig omvårdnad som vändning, tvättning, munvård, bäddning och behandling sker utifrån patientens behov dygnet runt.

De flesta patienterna på IVA får sin näring via dropp eller sondmat, men de som kan och får, serveras mat och dryck.

Nattetid försöker vi störa så lite som möjligt för att ge nattvila.

Att vårdas i respirator

Ibland kan man vara så sjuk att man inte orkar andas själv, då behövs en respirator. En respirator är en apparat som ger patienten luft genom en tub som sätts ned i luftstrupen via näsan eller munnen. Vid långvarig respiratorbehandling kopplas slangen till en öppning på halsen, en tracheostomi.

Så länge tuben är kvar kan patienten inte prata, eftersom ingen luft passerar via stämbanden. I de flesta fall är patienten nedsövd och kan inte förmedla sig, men om patienten är vaken kan din anhörig meddela sig på andra sätt, till exempel genom att skriva, mima eller använda en pektavla. När tuben tas bort kan patienten tala igen.

Att känna närhet och ömhet är viktigt även för en svårt sjuk patient. Genom att du till exempel håller handen kan han/hon känna stor trygghet.

Patienten behöver ofta lugnande eller smärtstillande medel för att dämpa oro och ångest. Läkemedlen gör patienten trött och ibland helt nedsövd och okontaktbar. Det kan då vara svårt att få kontakt som vanligt. Samtala gärna ändå med din anhörig. Patienten hör bra fastän han/hon är nedsövd.

På IVA sitter alltid en sjukskötare vid sängen då en patient är kopplad till en respirator. Din anhörig blir aldrig lämnad ensam.

Liten IVA-ordlista

Artärkanyl	Tunn plastlang i pulsåder för att mäta blodtrycket och för att ta blodprover.
Blodgas	Blodprov som visar hur andningen fungerar.
CT	Skiktröntgen.
CVK	Central venkateter, tunn slang som sätts in i ett större blodkärl på halsen för att kunna ge vätska och läkemedel.
Drän	Slang till det opererade området för att leda ut blod eller vätska.
EDA	Tunn plastslang i ryggen för smärtlindring.
EKG	Registrering av hjärtats rytm på en bildskärm.
Infusion	Dropp. Vätska som genom en liten plastslang går in i en blodåder.
KAD	Urinkateter, en slang till urinblåsan som tömmer blåsan på urin.
NIV	Övertrycksventilation för att avlasta andningsarbetet.
Näringsdryck	Näringsmässigt komplett kosttillägg med högt energi- och proteininnehåll.
PVK	Perifer venkateter, en tunn slang i en blodåder för att ge vätska och läkemedel.
Respirator	En apparat som hjälper till med andningen.
Saturation	Syreupptagning i blodet.
Sond	Slang som går via näsan till magsäcken.
Sugning	Rensugning av luftvägar med en slang.
Syrgas	Ges för att kroppens celler inte ska skadas av syrebrist.

INTENSIVVÅRDSAVDELNINGEN

PB 1055 AX-22111 Mariehamn

Telefon (0)18-535 400